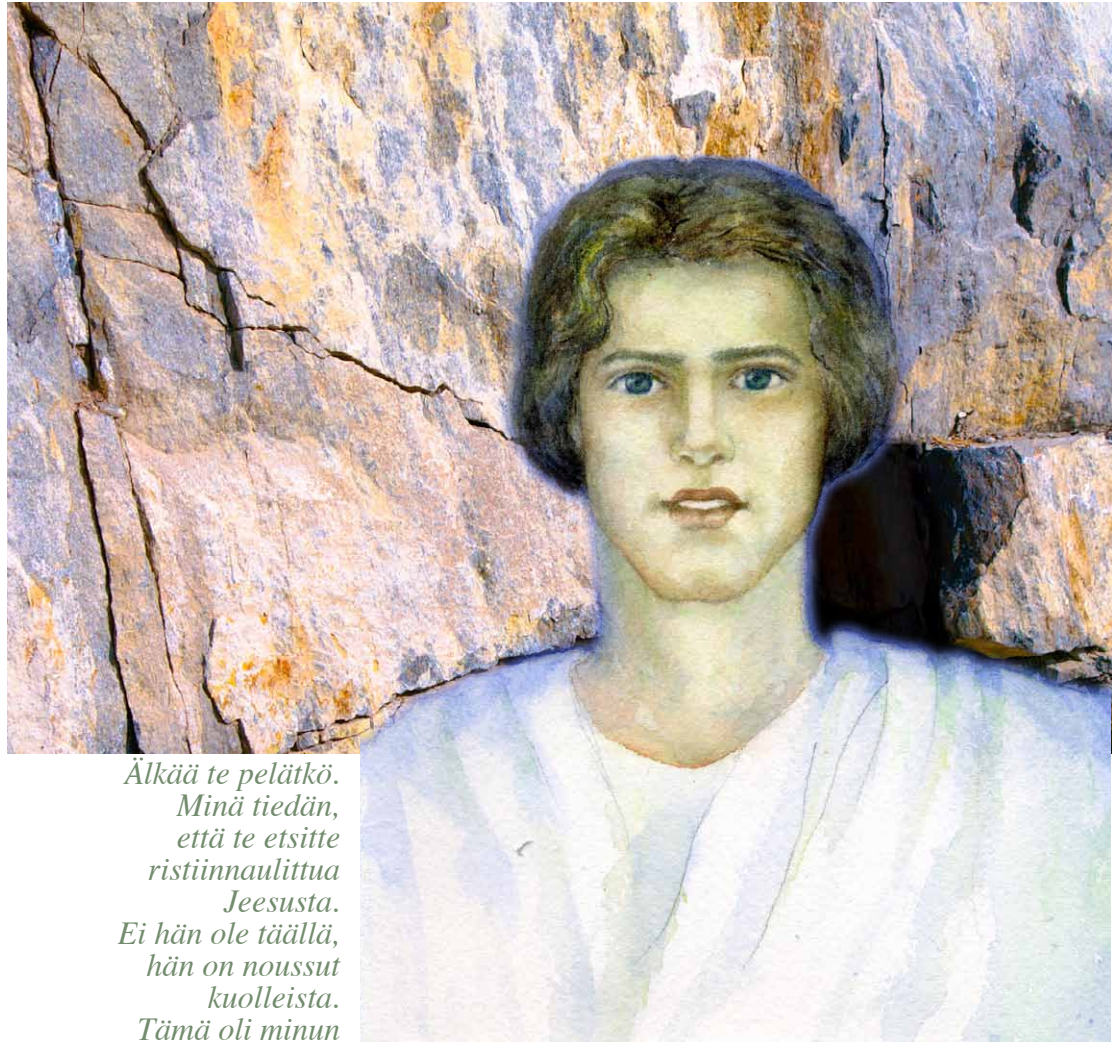

YLÄSÄLI

1 2009

Tervehdys Tukholman Suomalaiselta Adventtiseurakunnalta

*Älkää te pelätkö.
Minä tiedän,
että te etsitte
ristiinnaulittua
Jeesusta.*

*Ei hän ole täällä,
hän on noussut
kuolleista.*

*Tämä oli minun
sanomani teille.*

– Terv. Enkeli

YLÄSALI

Tukholman suomalaisen adventtiseurakunnan uutis- ja yhteyslehti

Lähetetään maksutta suomenkielisille seurakuntalaisille ja muille sanomasta kiinnostuneille Ruotsissa ja tilauksesta ulkomaille

Osoite:

YLÄSALI-lehti
Olof Palmes gata 25 3 tr
111 22 Stockholm

Puhelin:

08-21 66 74

Pankkiyhteys:

Stockholms Finska
Adventförsamling
Plusgiro nr 19 46 61 - 5

Toimittajat:

Sinikka Mäkipvierikko
Aram Mäkipvierikko

Toimituskunnassa myös:

Ari Laitinen, Täby
08-756 80 48
ari.laitinen@spray.se

Vieno Piironen, Bålsta
0171-534 02

Riikka Jääskeläinen

Taitto:

Falco Profil, Sigtuna
08-592 500 66
falcoprofil@bredband.net

Kansikuva:

Sinikka Mäkipvierikko
Teksti
Matt. 28:5-7

Sähköposti:

falcoprofil@bredband.net

**Tukholman suomalaisen
adventtiseurakunnan
kotisivu:**

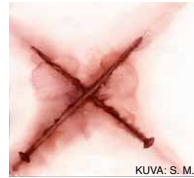
www.ylasali.se

YLÄSALI – avoin foorumi kysyjille, etsijöille. Toimituksella on oikeus tarkistaa kieliasu ja tarvittaessa muokata/lyhentää tekstiä. Artikkelien **sisällöstä** vastaa kirjoittaja. Julkaistu aineisto ei välttämättä edusta toimituksen tai Adventtikirkon virallista kantaa. Kirjoitukset voi lähettää postitse tai sähköpostina.

Osoitteenmuutokset, tilaukset, peruutukset yms. KIRJALLISESTI.

Kiitos jälleen

teille, jotka olette tukeneet Yläsalia lahjoillanne! Vapaaehtoisen avustuksesi kulujen peittämiseksi voit antaa esimerkiksi tilille Stockholms Finska Adventförsamling, plusgiro 19 46 61-5. Tiedonantoihin ”Yläsali”.

KUVA: S. M.

Seitsensarvinen karitsa

Viimekertaisessa kilpailussa YS 2008-4 kysyimme: Löydätkö Ilmestyskirjasta kesyn sarvekkaan? Montako sarvea sillä on? Mitä luku symboloi? Vastaus löytyy Ilm. 5:6: ”Ja minä näin, että valtaistuimen ja neljän olennon edessä vanhinten keskellä seisoi *karitsa*. Se oli kuin teurastettu, ja sillä oli *seitsemän sarvea*”. Sarvi Raamatussa on vallan symboli, seitsemän täydellisyys luku, karitsa Kristus.

Seitsensarvinen karitsa on siis täydellisen vallan saanut Kristus. ”Karitsa, joka on teurastettu, on arvolinen saamaan vallan, rikkauden, viisauden, voiman, kunnian, kirkkauden ja ylistyksen” (Ilm. 5:12). Tälle seitsemänkertaiselle arvojuulistukselle perustuu toivotuksemme:

HYVÄÄ PÄÄSIÄISTÄ!

Onnittelut Mirjam Lillakselle. Pieni palkinto tulossa.

Uusi Kilpailu YS 2009-1

Kysymys: Miksi Johannes kirjoitti evankeliuminsa? Vihjeeksi Joh. 20. luku. Vastaukset osoitteeseen:

YLÄSALI-lehti,
Tukholman Suomalainen Adventtiseurakunta,
Olof Palmes gata 25, 3 tr, 111 22 Stockholm
Sähköposti: falcoprofil@bredband.net

Kesyttäjä

Onko sinulle nimi Monty Roberts tuttu? Tämä maailmankuulu 74-vuotias amerikkalainen hallitsee ”kielen”, jonka avulla voidaan kommunikoida hevosten kanssa. Hän viettää noin kahdeksan kuukautta vuodesta matkoilla eri puolilla maailmaa auttaakseen hyvin vaikeiden ja villien hevosten kasvattamisessa. Hän käyttää niin sanottua seurannan ja vetäytymisen ohjelmaa.

Monty alkoi ratsastaa kaksivuotiaana. Jo 14-vuotiaana hän oli voittanut melkein kaikki nuorten kilpailut niin Amerikassa kuin Euroopassakin. Seurannan ja vetäytymisen ohjelmasta hän kuuli sedältään, joka oli oppinut sen cherokeesi-intiaaneilta. (Montyn isoäiti oli cherokeesi, ja tämä Montyn isän veli kasvoi ajoittain intiaanien parissa).

Cherokeesit ovat maailman taitavimpia villihevosten kesyttäjiä. Teini-ikäisenä Monty pyysi päästä intiaanien oppiin. Hän alkoi kokeilla ohjelmaa ottaen tarkkailtavaksi vilttejä mustangeja, hevosia,

joita kukaan ”valkonaama” ei ollut koskaan kesyttänyt. Montyn onnistuminen siinä, mitä hevospireissä pidettiin täysin mahdottomana, oli sensaatio.

Seurannan ja vetäytymisen ohjelma on pääpiirteissään tällainen: Ratsastaja seuraa monien viikkojen ajan villiä hevoslaumaa taka-alalla, niin että hevoset tottuvat ratsastajaan. Kun hevoset alkavat vähän lähestyä ratsastajaa, tämä vetäytyy näkymättömiin, niin että hevosten on etsittävä häntä. Tämä toistuu monta kertaa, kunnes hevoset uskaltavat lähemmäksi ja lähemmäksi. Prosessi on hyvin kärsivällisyyttä ja aikaa vievä. Harvat jaksavat toteuttaa sitä loppuun asti.

Kun luin ohjelmasta, taivaan Isä alkoi puhua: Minäkin, kaikkeuden Luoja, käytän sinuun, ihminen, tätä samaa seurannan ja vetäytymisen ohjelmaa.

Ihminen ei monestikaan ole edes tietoinen, että Herra seuraa hänen kulkuaan. Kun hän alkaa tiedostaa taivaan Herran läsnäolon, tämä saattaa vetäytyä hetkeksi näkyvistä, niin että ihmisen on alettava katsella, mihin Herra hävisi. Vähä vähältä, viisaasti ja rakkaudella, Herra lähestyy ihmistä, kunnes ilmestyy eräänä päivänä aivan vierelle ja näyttäyty sellaisena kuin todella on: ei pelättävänä, vaan rakastavana ja kaipaavana ystävänä, joka haluaa liittää ihmisen omaan ”talliinsa” – mutta vain, jos ihminen vapaaehtoisesti suostuu.

Miten suurenmoisen hienovaraisista prosessia Jumala käyttääkään! Missä vaiheessa ohjelmaa sinä, hyvä Lukija, olet tällä hetkellä? Onko taivaan Isä jo päässyt hyvinkin lähelle? Onko hän saanut pysyvästi liittää sinut omaan ”talliinsa”, vai tarvitsetko vielä vetäytymisen tekniikkaa? Saakoon taivaallinen seurannan ja vetäytymisen ohjelma onnistua elämässämme niin, että voimme lujasti tulla liitetyksi Herran ”talliin” suorittamaan niitä tehtäviä, joita Hän on meille suunnitellut. – Eeva-Liisa Vihermä

**Olisiko tämä tehtäväsi
Jumalan ”tallissa”:**

*”Ja sinun nimesi on oleva:
sortuneiden muurien
korjaaja”
(Jes. 58:12)?*

KUVA: S. MÄKIVIERIKKO

Luvattu maa, osa 12

Juutalaisten diaspora (hajaannus)

Bar Kokhba -kapina (132–135 jKr) oli viimeinen juutalaisten nousu roomalaisia vastaan – viimeinen yritys vanhalla ajalla perustaa uudelleen kuningaskunta. Sen jälkeen Israel lakkasi olemasta, mutta juutalaisuus jatkui uskonnon turvin. Synagogia perustettiin Rooman valtakunnan jokaiseen kaupunkiin.

Myös sanhedrin (neuvosto) jatkoi olemassaoloaan, tosin ei enää poliittisena hallintoelimenä, vaan oppineiden kokouksena. Se siirrettiin Jerusalemissa Jamniaan, Sepforikseen ja Tiberiaan.

Suurempia juutalaisia seurakuntia oli muodostunut mm. Damaskukseen, Tyrokseen, Sidoniin, Antiokiaan, Egyptin Alexandriaan ja Vähän-Aasian rannikolle Efesoon. Jerusalemiin sallittiin perustaa seurakunta ja synagoga vasta 300-luvulla.

Jo siitä ajasta lähtien, kun Assyria ja Babylonia olivat siirtäneet suuria määriä juutalaisia pois Palestiinasta, näitä oli jäänyt asumaan Palestiinan ulkopuolelle. Osa pakkosiirtolaisista olivat tyytyneet jäämään vankeutensa maahan.

Vuodesta 138 jKr alkaen Rooman senaatti teki kaikkensa, jotta juutalaiset, joka olivat edistäneet kauppaa kaikkialla valtakunnassa, mielellään asuisivat uudessa kotimaassaan.

Ensimmäisten vuosisatojen aikana jKr Rooman imperiumi oli saavuttanut suurimman laajuutensa. Sen alue ulottui ympäri koko Välimeren Pohjois-Afrikan rannikkoaluetta pitkin Gibraltarin salmeen ja Euroopan puolella Vähästä Aasiasta ja Palestiinasta Brittein saarille asti.

Tämä soi juutalaisille mahdollisuuden levittäytyä koko tälle alueelle Euroopassa ja Pohjois-Afrikassa.

Rooman Imperiumin tie häviöön

Vuonna 284 jKr Rooman legioonien korkeimmat upseerit nimittivät keisariksi sotapäällikkö Diocletianuksen. Tämä oli erään dalmatialaisen vapautetun orjan poika. Hänen hallitusaikanaan alkoi uusi kausi Rooman Imperiumin historiassa. Enää ei ollut mahdollista yhden miehen huolehtia valtakunnan puolustuksesta eri puolilla hyökkäileviä vihollisia vastaan. Imperiumi jaettiin kahteen vastuualueeseen, itäiseen ja läntiseen.

Diocletianus, itäisen osan hallitsija, vetäytyi hallitusvastuusta vuonna 305. Hänen valtansa loppuaika oli kristityille suuren koettelemuksen aikaa. Vuodesta 297 lähtien alkoi vaino, joka johtui siitä, että keisari velvoitti alamaisiaan palvomaan keisaria ja uhraamaan hänelle.

Diocletianuksen jälkeen valtaan nousi Konstantinus, joka sai lisänimen Suuri. Ajan myötä valtakunnalle tuli kaksi pääkaupunkia: lännessä Rooma, idässä Konstantinopoli. Marssiessaan kohti Roomaa Konstantinus sai taivaalla näyn, jossa ristille oli kirjoitettu sanat: ”Tässä merkissä olet voittava.” Hän kohtasi valtaistuimelle pyrkivän kilpailijansa Milvius-joen luona. Hän oli varustanut joukkonsa Kristus-monogrammilla, ja hän löi vastustajansa. Myöhemmin Konstantinus tunnusti kristinuskon koko Rooman viralliseksi uskonnoksi. Vuonna 326 rakennettiin ensimmäinen kristillinen kirkko Jerusalemiin.

Syistä, jotka ovat tänäänkin epätodellisesti tunnettuja, ympäröivien germaaniheimojen paine Roomaa vastaan lisääntyi vähitellen. Osasyynä saattaa olla germaaniheimojen väkiluvun lisääntyminen, ja he yrittivät valloittaa uusia asumapaikkoja.

300-luvun lopulla ulkoinen paine

Rooman imperiumin rajoilla lisääntyi entisestään aasialaisen paimentolaiskansan, hunnien, tunkeutuessa Euroopan puolelle. Ensimmäisenä hyökkäyksien kohteina olivat itägootit ja länsigootit. Aikaa myöten hunnit löivät itägootit ja ajoivat länsigootit pakosalle länteen.

Kun Rooman Imperiumi vuonna 395 jaettiin kahteen keisarikuntaan, Palestiinasta tuli Itä-Rooman maakunta. Palestiinan juutalaiset menettivät poliittisen vallan, mutta uskonnollinen elämä kuosti.

Länsigootit kulkivat yli Balkanin alueen kohti Rooman kaupunkia. Vuonna 410 he tuhosivat Roomaa ja muita Italian kaupunkeja. He jatkoivat lounaisen Gallian kautta toisten germaaniheimojen, burgundien ja vandaalien, kanssa Pyreneiden niemimaan alueelle, jonne asettuivat asumaan noin v. 415 jKr.

Vuonna 476 germaanipäällikkö Odo-vakar kukisti Länsi-Rooman viimeisen keisarin, Romulus Augustuluksen. Länsi-Rooma lakkasi olemasta. Itä-Rooma sen sijaan jatkoi samannimisenä vuoteen 610 asti, jonka jälkeen sitä nimitettiin Bysantin valtakunnaksi. ”Luvattu Maa” oli nyt siis osa Bysanttia.

Vuonna 614 persialaiset hyökkäsivät Bysantin keisarikuntaan. Juutalaisten avulla heidän onnistui valloittaa Palestiina. Juutalaiset saivat kolmeksi vuodeksi (614 – 617) itsehallinnon, mutta sodan jatkuessa bysanttilaiset valloittivat Palestiinan takaisin ja toimeenpanivat verisen koston.

Juutalaiset ja kristityt

Rooman valtakunnassa juutalaisuus oli jo vanhoista ajoista ollut *religio licita* eli sallittu uskonto juutalaisten kapinoista huolimatta. Caracallan ediktillä vuonna 212 taattiin kaikille vapaille kansalaisille samat oikeudet. Juutalaiset ja kristityt olivat sen mukaan samanarvoisia.

Ensimmäiset kristityt olivat juutalaisia, jotka uskoivat Jeesuksen olevan

odotettu Messias. Sitä he julistivat Palestiinan ja koko Rooman juutalaisille perustellen sitä Vanhan testamentin profetioilla. Kun kristityt joutuivat pakenemaan Jerusalemissa Stefanuksen kuolemaa seuranneiden vainojen aikana, he veivät sanoman uusille paikkakunnille. Pian muutkin kuin juutalaiset, s.o. pakanat, alkoivat liittyä kristillisiin seurakuntiin. Ensimmäisiä paikkakuntia missä näin tapahtui, oli Antiokia, Rooman valtakunnan kolmanneksi suurin kaupunki.

Vähitellen kristinusko vahvistui niin voimakkaaksi, että keisari Konstantinuksen ajoista se alkoi vakiinnuttaa asemaansa valtionuskontona. Tämä asema sillä oli viimeistään 300-luvun lopussa imperiumin jakaantuessa itäiseen ja läntiseen osaan. Keisarien omaksuttua kristinopin he alkoivat asteittain heikentää juutalaisten oikeudellista asemaa. Keisarit ja muut maalliset ruhtinaat tarkastelivat yleensä juutalaisia reaalipoliittisista lähtökohdista ja olivat kiinnostuneempia hyötymään heistä taloudellisesti kuin kurjistamaan heidän asemaansa.

Virallisesti kristittyjen tahojen suhde juutalaisuuteen oli ambivalentti. Yhtäältä juutalaiset olivat vanhan liiton Jumalan kansa, mutta toisaalta he olivat itsepäisesti kieltäytyneet tunnustamasta Jeesusta Messiaaksi. Paavali odotti juutalaisten kääntyvän ajan täytyessä. Kieltäytymistä voitiin kuitenkin pitää myös merkinä ylimielisyydestä ja pahansuisuudesta. Katsottiin, että Jumala oli antanut kristityille sen, mitä nämä ansaitsivatkin, mutta hylännyt juutalaiset.

Uusi maailmanvalta

Noin vuonna 570 syntyi Arabian niemimaalla, Mekan kaupungissa, kauppiassukuun poikalapsi, joka sai nimekseen Muhammed. Hänen isänsä kuoli ennen pojan syntymää, ja kuusivuotiaana hän menetti myös äitinsä. Hänen setänsä alkoi huolehtia hänestä. Kymmenvuotiaana Muhammed pääsi kauppakaravaani-

en mukaan ja sai näin tutustua Lähi-idän maihin. Sedällä oli kauppa Mekassa, ja Muhammed toimi siellä kauppa-apulaisena.

Kun Muhammed lähestyi keski-ikää, hän vaelteli iltaisin vuorilla Mekan lähistöllä ja mietiskeli elämän suuria kysymyksiä. Noin vuoden 610 tienoilla hän eräässä luolassa kuuli äänen sanovan: ”Olet Jumalan lähettänyt.” Perimätiedon mukaan puhuja oli ollut arkkienkeli Gabriel.

Luolailemysten jälkeen Muhammed alkoi kertoa ihmisille, että oli vain yksi Jumala ja että hän itse oli tuon Jumalan lähettänyt. Arabit palvoivat tuolloin monia jumalia, ja Mekka oli tärkeä uskonnollinen keskus. Mekan väki pelkäsi, että uusi uskonto, islam (sana merkitsee alistumista Jumalan tahtoon), heikentäisi kaupungin vaurautta ja arvovaltaa. Se kääntyi Muhammedia vastaan ja pakotti hänet vuonna 622 pakenemaan opetuslapsineen Mekasta.

Muhammed päätyi Medinaan. Siellä hänestä kehittyi taitava sotapäällikkö ja poliitikko. Hän oli siis profeetta, jolla oli poliittinen tavoite: luoda yhteisö, joka kattaisi kaikki arabit. Medinasta käsin Muhammed pyrki levittämään oppiaan Arabian niemimaan muiden heimojen pariin.

Ennen kuolemaansa (632) Muhammed ehti yhdistää arabiheimot islamin avulla ja lopetti heimojen väliset kiistat.

Yhdistyttyään arabit kykenivät muodostamaan ennennäkemättömän suuren armeijan.

Seuraavien kalifien (Muhammedin sijaisten), Omarin (634 – 644) ja Osmanin (644 – 656), aikana aloitettiin laajentuminen pohjoiseen.

Persian ja Bysantin valtakunnat kokiivat täyden yllätyksen, kun valtava arabiarmeija ilmestyi aavikolta 630-luvulla. Maat olivat juuri päättäneet raskaan 20-vuotisen sodan keskenään, eikä niil-

lä ollut voimia eikä varoja vastustaa sitä.

Arabit valloittivat 20 vuodessa Palestiinan, Egyptin, Libyan, Syyrian ja koko Persian. 600-luvun lopulla laajentumista jatkettiin muualle Pohjois-Afrikkaan (670-698). Pohjois-Afrikasta arabialaiset jatkoivat voittokulkuaan ryöstäen ja hävittäen Karthagon. Jonkin aikaa vuoden 700 jälkeen oli kalifien valta edennyt Herkuleen patsaille [Gibraltarin salmen läheisyyteen].

Pohjois-Afrikan alkuasukkaat berberit käännettiin islaminuskoon. Näin arabialaiset saivat lisää elävää voimaa, joka merkitsi paljon heidän menestykselleen. Pian he saattoivat vyöryä Etelä-Eurooppaan. Tarik-nimisen berberipäällikön johdolla he menivät hänen nimensä saaneen Geb-el-Tarikin eli Gibraltarin salmen poikki, valloittivat länsigoottien valtakunnan Espanjassa (711) ja samosivat hajanaisin joukoin Pyreneitten vuoriston yli Galliaan hävittäen ja ryöstäen frankkien aluetta.

Onneksi frankeilla oli tarmokas käskynhaltija (major domus) nimeltä Kaarle. Hän kutsui aseisiin frankkien koko sotajoukon ja kohtasi arabialaiset Poitiersin kaupungin läheisellä tasangolla Länsi-Ranskassa (732). Seitsemän päivän taistelusta Kaarle selviytyi voittajana. Tämän jälkeen häntä alettiin nimittää Kaarle Marteliksi (vasara). Tämä taistelu sekä tappio bysanttilaisia vastaan Konstantinopolin porteilla pysäytti arabien etenemisen Euroopassa.

Pian islamilaisessa yhteisössä alkoi syntyä ristiriitoja. Oltiin tyytymättömiä kalifi Osmaniin. Hänet murhattiin. Muslimimaailman johtamisesta syntyi kiistaa. Toisten mielestä johtajan eli kalifin valinnassa tuli ottaa huomioon pätevyys ja sunnan (Muhammedin elämäntavan, sanojen ja tekojen) kunnioittaminen. Toisten mielestä johtajan tuli olla Muhammedin sukulainen. Heitä nimitettiin shiiamuslimeiksi. Vielä nykyisinkin

Pienenä poikana näyttelijä Lasse Pöysti suunnitteli lähteä lähetyssaarnaajaksi Ambomaalle. Koulussa tämä unelma sai kolhun, kun hän alkoi lukea kirkkohistoriaa.

– Kaikki ne hirveät ristiretket ja verenvuodatus uskonnon takia!

Vaikka humanismin käsitettä iskostettiin nuorten mieleen hänen koulussaan ”Norssissa” (Helsingin Normaalityö), Pöysti toteaa:

– Nyt en usko humanismiin enää... Ihmiset eivät ole oppineet mitään historiasta.

(Lähde: Kiitotie n:o 1-2002)

KUVA: Lähde: BBC HISTORY MAGAZINE 12-2004

näiden kahden ryhmän välillä vallitsee vastakkainasettelu: sunnimuslimit eivät esimerkiksi hyväksy shiialaisten johtajia, imaameja. Eri suuntaukset eroavat toisistaan myös tavoiltaan ja säännöllään. Suurin osa maailman muslimeista on sunneja.

Ristiretkien aika: ensimmäinen ristiretki

Pyhässä Maassa käyneet pyhiinvaeltajat kertoivat palattuana, miten julmasti heitä oli kohdeltu erityisesti turkkilaisen seldžukkiheimon taholta. Länsimaissa heräsi ankara viha näitä ”uskottomia” kohtaan. Paavi Urbanus II kutsui Clermontin kaupunkiin kokouksen, johon osallistui paitsi kirkon miehiä, myös maallikoita ritareita ja vasalleja. Paavi kehotti kaikkia lähtemään sotaan Pyhän Maan vapauttamiseksi. Sellainen yritys oli ”Jumalan tahto”.

Ristin merkki rinnassa lähdettiin matkaan vuonna 1095. Eri teitä kulkien urhoolliset ritarit ja sotajoukot saapuivat Konstantinopoliin. Bosporin ylitettyään ja Vähään-Aasiaan saavuttuaan he valloittivat seldžukeilta niemimaan länsio-

san. Antiokiassa ristiretkeläisen pysähtyivät kaupungin edustalle ja viettivät kevään ja kesän leväten matkan vaivoista.

Talven tultua alkoi ristiretkeläisten joukossa raivota nälänhätä ja taudit. Lisäksi uusien seldžukkilauemojen kuultiin lähestyvän. Sotajuonen ansiosta ristiretkeläisten onnistui päästä Antiokian muurien sisäpuolelle. Eräs ristiretkeläinen näki ennusunen Kristuksen kylkeen pistetystä keihäänkärjestä, jonka piti olla kätkettynä johonkin Antiokian kirkon lattian alle. Tämän pyhäinjäännös oli pelastava heidät kaikki. Rautainen keihäänkärki todellakin löydettiin, ja löydöstä levisi ristiretkeläisten keskuuteen suuri ilo ja riemu. Kolme päivää paastottuaan ja rukoiltuaan ristiretkeläiset tekivät ritari Bohemundin johdolla yllätyshyökkäyksen ulos Antiokiasta huutaen: ”Deus vult!” (Jumala tahtoo). Seldžukien sotajoukko voitettiin. Ristiretkeläiset nousivat kaatuneiden vihollisten hevosten selkään ja hakkasivat kuoliaaksi lukemattomia pakenevia vihollisia. Bohemund jäi pienehkön joukon kera Antiokiaan miehitysjoukoksi.

"Tässä merkissä olet voittava..."? Hakaristi ja kotka kypärässä valoi rohkeutta saksalaiseen sotilaaseen toisessa maailmansodassa.

Sirppi ja vasara – tähtihetkiä ihmiskunnan historiassa? Neuvostoliittolaisen sotilaan kypärä samalta ajalta.

Sotilaspastorin tunnus Suomen armeijan harmaissa.

KUVAT: S. MÄKIVIERIKKO

Kolme vuotta oli jo kulunut ristiretkeläisten lähdöstä Euroopasta. Moni oli kaatunut, toiset nääntyneet tauteihin ja nälkään. Enää vain 20000 ristiretkeläistä kulki eteenpäin läpi helteisen Syyrian. Vihdoin, eräänä aamuna auringon nousun aikaan, näkyivät Emmauksen vuoren töyräiltä pyhän kaupungin tornit ja rakennusten harjat.

Jerusalem oli hyvin varustettu ja sitä puolusti 40000 miestä. Ristiretkeläisten ensimmäinen rynnäkkö kaupunkia päin torjuttiin. Oli ryhdyttävä varsinaiseen piiritykseen. Paljain jaloin kulkien järjestettiin ristijoukossa juhlakulkueseen – piispat ja papit, ritarit ja muu sotajoukko täysin varustein, liehuvin lipuin ja torviin toítottaen. Hartaasti rukoillen tahdottiin puhdistautua synneistä ja huutaa Jumalaa avuksi väkirynnäkköön. Moni hurskas kristitty toivoi samaa ihmettä, joka oli muinoin tapahtunut Jerikossa.

14-15. heinäkuuta 1099 ryhdyttiin yleiseen rynnäkköön, jota kesti puoli-

toista päivää. Oltiin jo menettämässä toivo onnistumisesta, kun ritari Gottfrid, joka oli noussut piiritystornin huipulle, oli näkevinään Öljymäellä ritarivarusteen enkelin, joka säteilevällä kilvellään viittasi Jerusalemiin päin. Tämä näky herätti ristiretkeläisissä uuden innostuksen ja he huusivat: "Deus Vult!" Se on Jumalan tahto. Uusin voimin ristinjoukko, ritari Gottfrid etunenässä, hyökkäsi Jerusalemin kaupunkiin.

Tuhannet muhamettilaiset, jotka olivat hakeneet turvaa Omarin moskeijasta, hakattiin kuoliaaksi. Kaupunki ryöstettiin putipuhtaaksi. Verta vuoti virtanaan moskeijan esipihoilla. Kolmantena päivänä ristiretkeläiset vihdoon laskivat aseensa, puhdistautuivat verestä ja menivät valkoiset pyhiinvaeltajan vaatteet yllään kaupungin pyhille paikoille.

Jerusalemin kuningaskunta

Vallatut alueet jaettiin tärkeimmille päälliköille läänityksiksi. Heidän lääninherrakseen, "Pyhän haudan suojelijaksi", valittiin ritari Gottfrid. Tämä kuoli vuoden kuluttua. Hänen seuraajakseen Jerusalemin kuninkaaksi tuli hänen veljensä, ritari Balduin. Näin siis Ensimmäinen ristiretki oli päättynyt Jerusalemin Pyhän kaupungin valloitukseen vuonna 1096.

Gottfridin ja Balduinin jälkeen Jerusalemi hallitsi moni eri kuningas. Euroopasta Pyhään maahan kulki alituinen virta aseistettuja pyhiinvaeltajajoukkoja. Uljaita linoja rakennettiin. Syyrian hyvinvarustetuissa kaupungeissa Antiokiassa, Akkonissa ja Tyroksessa kukoisti itämaan tavaroiden tuottava kauppa.

Mutta Palestiinan kristityillä ei ollut keskinäistä yksimielisyyttä. Vasallit eivät välittäneet kuninkaan käskyistä. Saaliinhimo ja ylellisyys pääsivät valtaan. Saraseenit (muhamettilaiset) tekivät liiton suuren kurdilaisen sulttaanin Saladinin johdolla. Tämä hallitsi Egyptiä, Arabiata ja Syyriata ja oli päättänyt valloittaa alueittensa välissä olevan Pa-

lestiinan. Hän kokosi kaikista itämaan osista muhamettilaisia ”pyhään sotaan”. Vuonna 1187 Saladin hyökkäsi suurine sotajoukkoineen Palestiinaan. Tiberiaan järven luona häntä vastassa oli Jerusalemin kuningaskunnan koko sotavoima: kuningas, ruhtinaat ja ritarit. Kaksi päivää kesti taistelua, joka päättyi kristittyjen täydelliseen tappioon. Kristuksen risti joutui uskottomien käsiin.

Vahvat linnat ja kristittyjen kaupungit antautuivat vastarintaa tekemättä, ja pian Saladin oli Jerusalemin edustalla. Sen sijaan, että hän olisi costanut verilöylyn, jonka ensimmäinen ristiretki oli hänen uskon veljilleen aiheuttanut, Saladin myönsi asukkaille edulliset antautumisehdot. Kun kaupungin portit avattiin, Saladin päästi jalomielisesti vapaaksi useita köyhiä kristittyjä. Sulttaanin voitokulkueessa Jerusalemiin hänen vaunujensa edellä kulkivat kahleissa Jerusalemin kuningas ja muita ylhäisiä vankeja. Ristit poistettiin, kellot rikottiin, kirkot puhdistettiin ruusuöljyllä ja suitsukkeilla ja vihittiin moskeijoiksi. Juutalaiset olivat menettäneet otteensa Pyhästä maasta, Jumalan ammoiden Abrahamille luvattusta maasta.

Toinen, kolmas ja neljäs ristiretki

Toinen ristiretki ei aiheuttanut ”Pyhälle Maalle” mitään omistajavaihdosta, mutta kolmannen ristiretken aikana 1189 kristittyjen onnistui saada haltuunsa pieni rantakaistale Akkon ja Jaffan välillä.

Neljäs ristiretki, joka vuonna 1201 lähti Venetsiasta, suuntautui poliittisista syistä Konstantinopoliin. Kaupunki valloitettiin äkkirynnäköllä. Ensi kertaa Bysantin pääkaupunki joutui vihollisen käsiin.

Päälliköiden vaikutusvalta ei kyennyt hillitsemään hyökkäävien ristiretkeläisten ahneutta, vaan kaupungin kaikki aarteet ryöstettiin tai tuhottiin järjettömästi. Kallisarvoisista käsikirjoista tehtiin kokoja, joissa poltettiin ja sulatettiin taide- aarteita tuhannen vuoden ajalta. Tämä

KUVA: LEBE: FRAMMÄT ITRO

”Minun kuninkuuteni ei ole tästä maailmasta.

Jos se kuuluisi tähän maailmaan, minun mieheni olisivat taistelleet” (Jeesus Pilatukselle, Joh. 18:36).

haavoitti kuolettavasti aktiivista ja elinvoimaista sivilisaatiota. Bysantin keisarikunta heikkeni suuresti ja myöhemmin koko imperiumi tuhoutui. Tämä ristiretki ei koskaan saavuttanut Jerusalemia.

Mamelukit ja viides ristiretki

1100- luvun toisella puoliskolla oli suuri soturi Saladin nimitetty Egyptin sulttaaniksi eli hallitsijaksi. Hänen toimestaan armeijan miesvahvuutta lisättiin joukolla orjia. Osa oli ostettu markkinoilta, osa oli turkkilaisia ja tsherkessiläisiä vankeja. Nämä nuoret pojat olivat oivalista soturiainesta. Sotilaskoulutuksen jälkeen, aikuisiän saavutettuaan, heille luvattiin vapaus orjuudesta. 1200- luvulla Egyptin armeijassa oli melkein pelkästään mamelukkeja.

Viidennen ristiretken aikana (1228–29) kristityt valloittivat saksalaisen keisari Fredrik II:n johdolla Nasaretin, Betlehemin ja Jerusalemin. Valloitus ei jäänyt kovin pitkäaikaiseksi, sillä Egyptissä sulttaani al-Malikin kuoltua mamelukkijoukot kaappasivat vallan ja ottivat takaisin muslimeille suuren osan Palestiinaa vuonna 1291. Mamelukkien vaikutusalue ulottui Aleppoon asti ja sitä kesti aina vuoteen 1516 saakka.

”Luvattu Maa” oli saanut jälleen uudet, muslimin oppia tunnustavat isännät.

– Eero Toivonen

Ensi kerralla: Euroopan sairas mies ja Suuri sota.

KUVA: AFRAM, MARKKIVIERIKKO

Suurempaan valoon johtava pienempi valo, vai pelkkää pimeyttä?

Olen törmännyt mm. netissä voimakkaaseen Ellen Whiten vastaiseen kampanjaan, jossa kyseenalaistetaan hänen asemansa Jumalan profeettana. Tuntuu kuin puolet adventisteista olisivat valmiit heittämään Whiten romukoppaan. Mikä on Ellen Whiten asema nykypäivän adventtikirkossa? Onko hän Jumalan kunnianarvoisa profeetta, vai onko hänet peräti syrjäytetty?

– *Nimimerkki Hämmennyntyt*

Yläsali-lehdellä ei ole mahdollisuutta puhua koko adventtikirkon puolesta, mutta yksityishenkilönä (en kirkon virallisena edustajana) rohkenen esittää muutamia ajatuksia.

Kun Pietari kysyi eräästä opetuslapsesta, miten tälle kävisi, Jeesus vastasi: ”Mitä se sinulle kuuluu... seuraa sinä minua” (Joh. 21: 20-22). Jokainen on itse vastuussa näkemyksistään. Joitakin peruseriaatteita voi ehkä olla hyvä pitää mielessään asiaa arvioidessaan.

Profetoiminen ilmiönä

Vastausta kysymykseen, oliko White profeetta vai ei, haetaan usein seuraavien suhtautumistapojen vahvistamiseksi:

- a) Jos oli, on uskottava varauksetta kaikkeen, mitä hän sanoo
- b) Jos ei, voi hylätä kaiken, mitä hän on sanonut

Jos näin ajatellaan, on käsitetty väärin profetoiminen ilmiönä. Joillakin on romanttinen (etten sanoisi suorastaan pakanallinen) käsitys profeetasta oraakkelina, joka aina ja kaikissa tilanteissa on yliluonnollisen vaikutuksen alaisena, ja että kaikki, mitä hän sanoo, on erehdytöntä ja innoitettua. Raamatusta en saa sellaista käsitystä. Jumalan valitsemien välikappaleiden toiminnassa on eri tasoja: ilmestykset, tieto, profetia, opetus (1 Kor. 14:6).

Johannes Kastajasta ei kerrota, että hän olisi saanut ilmestyksiä, eikä hän tehnyt yhtään ihmettä. Silti kansa piti häntä profeettana. Mutta vaikka hän oli profeetta, hän joutui perustamaan uskonsa Kirjoituksiin. Ainoastaan niihin Jeesuskin viittasi vastatesaan kysymyksen, oliko hän Messias, vai pitkö jotakin toista odottaman. Paavali toteaa: ”Profetoiminen sen sijaan ei ole merkinä epäuskoisille vaan uskoville” (1 Kor. 14:22). Usko ei siis perustu profetoimiselle, vaan profetoimista on katsottava uskosta käsin. Mistä uskosta?

Kristus on tärkein

Ellen White korostaa: ”Mitä arvelette Kristuksesta?” Tämä on kysymyksistä tärkein” (*Suuren lääkärin seuraajana*, s. 378-379). ”Kaikilla pelastetuilla on oltava tieto Jumalasta sellaisena kuin se on ilmoitettu Kristuksessa” (*sama*, s. 348).

Adventismin mielekkyys, suorastaan elinehto, on siinä, mitä se arvelee Kristuksesta, ei siinä, mitä se arvelee Ellen Whitesta. Vaikka kirkko oppeineen olisi täydellinen, mutta sen jäsenillä ei olisi tietoa Jumalasta ”sellaisena kuin se on Kristuksessa”, Jumalan rakkaus ei saavuttaisi täyttymystään heissä (1 Joh. 4:17). Pelastussuunnitelma raukeaisi tyhjiin heidän osaltaan.

Identiteetti Jumalassa

Juutalaisten kansallinen identiteetti perustui paljolti Moosekseen. Mooses oli kyllä ”uskottu kaikissa hänen huoneensa asioissa, mutta silti vain palvelija, elävä todiste siitä, mitä Jumala oli myöhemmin puhuva” (Hepr. 3:5). Jumala varasi itselleen oikeuden puhua ”myöhemmin” muullakin tavalla kuin Mooseksen kautta.

”Te olette kuulleet sanotuksi”, Jeesus aloitti usein, mutta jatkoi: ”Mutta minä sanon...” Sama Mooses, mutta nyt Pojan kautta. Jos vaati hengellistä joustavuutta luopua totutuista käsityksistä juutalaisuudessa, päästäkö kristillisyydessä vähemmällä? Tuskin. Alkuseurakuntaa kehoitettiin tutkimaan, koettelemaan ja pitämään ”se mikä hyvää on”. Onko Ellen Whiten kirjoituksiin suhtauduttava vähemmän kriittisesti?

Ei ole palvelija herraansa suurempi. Emmauksen tiellä Jeesus ei paljastanut opetuslapsilleen mitään yliluonnollista, ennen kuin nämä *ensin* olivat tulleet vakuuttuneiksi Kirjoitusten perusteella. Jos tätä periaatetta sovellettaisiin Ellen Whiteen, kiistely hänen profeettajuudestaan havaittaisiin aiheettomaksi.

Ellen Whitella on ollut suuri merkitys adventtiliikkeelle. Mutta jos hänestä tehdään keulakuva, jonka varassa seurakunta seisoo tai kaatuu, on vain terveyden merkki heittää hänet romukoppaan. Jumalalla on monopoli omaan profiiliinsa ja tavamerkkiinsä. Jos taas Ellen Whiten vastustamisesta tehdään identiteetti, miten käy sitten, kun ei ole enää mitään vastustettavaa, kun ihmiset väsyvät virheiden etsimiseen ja toisten väärässä olemisen osoittamiseen?

Jeesuksen mukaan suurin käsky on: ”Rakasta Herraa, sinun Jumalaasi”, ja toinen tämän vertainen: ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi”. Näihin kahteen sisältyvät laki ja *profeetat*. Jokin muu, muista erottuva ”oma” profiili on pelkkää hengellistä kosmetiikkaa. Ei

ole suurtakaan merkitystä sillä, kuinka kunnianarvoisena – tai vääränä – profeettana Whitea pidetään, ellei oman sydämen tila ole sopusoinnussa Jumalan valtakunnan luonteen ja periaatteiden kanssa. Ainoastaan Kristuksen suureksi ja ihanaksi tekemisessä on seurakunnan olemassaolonoikeuden vahva perusta.

Painopiste Jumalassa

Monet ovat riippuvaisia toisten mielipiteistä. Mutta onko mitään eroa, ollaanko ’puolesta’ tai ’vastaan’, jos kummasakin tapauksessa yksi kuuntelee yhtä inhimillistä auktoriteettia, toinen toista – jos kumpikin antaa jonkun toisen *ihmisen* ratkaista kantansa suuntaan tai toiseen? Tällainen elitistinen ajattelu, jossa asetutaan erikoisasemaan toisiin nähden, pitää painopisteen ihmisessä ja johtaa yleensä vain hajaannukseen ja eriseuraisuuteen.

Tärkein kysymys ei ole, mikä asema Ellen Whitella on adventtikirkossa, eikä edes se, ovatko Whiten kirjoitukset Jumalasta. Oleellista on se, ovatko reaktiot niihin Jumalasta. Mikä henki reaktioita ohjaa? Mitä hedelmää ne tuottavat?

Jos Moosesta voitiin lukea niin, että Jeesus saatiin tuomituksi jumalanpilkasta, voidaan Whiteakin lukea hengessä, joka näkee vain negatiivista. Vaikka Vanhan Testamentin Kirjoitukset, joita luettiin synagogassa joka sapatti, olivat innoitettuja, se ei estänyt juutalaisia suunnittelemaan murhaa. Oliko vika Kirjoituksissa? Ei. Juuri niitähän Jeesus oli tullut täyttämään. Vika oli Kirjoitusten käyttäjissä. Vaikka Whiten joka ainoa sana olisi innoitettu, se ei estä käyttämästä häntä väärin.

Mikäli puolustajia tai vastustajia ohjaa vain tarve hallita toisten omiatuntoja, molemmat ovat väärässä. Paavalilla olisi asemansa puolesta ollut oikeus esiintyä auktoriteettina, mutta hän sanoo: ”En tarkoita, että haluaisimme määrällä teidän uskoanne, tahdomme vain auttaa

teitä saamaan *ilon*. Teidän uskonne on kyllä luja” (2. Kor. 1:24).

Jeesus ei antanut omaankaan opetuksensa muuta kriteeriä kuin sen, että joka toimii sen mukaan, tulee tietämään, ”onko tämä oppi Jumalasta”.

Miten suhtautua?

Jokaisen on ratkaistava suhteensa Jumalaan itse, samoin myös suhteensa Ellen Whiteen. Arvostelijalla on oikeus arvostella (1 Kor. 14:29), mutta ei määrittellä, mitä White saa jollekin toiselle merkitä.

Puolustajilla on oikeus tuoda ilmi vaakaumuksensa, mutta ei vaatia, että kaikki kokisivat juuri samalla tavalla.

Sanoisin: Jos saat siunauksia, nauti! Jos et, ei ole pakko altistaa itseään sellaiselle, mikä ahdistaa – kunhan ei projisoi omia ahdistuksiaan koko totuudeksi Whitesta. Jumala sanoo: ”Koetelkaa *minua!*” Käymällä tämän taistelun Jumalan kanssa voi jokainen saada rauhan, jota nettikeskustelut tai mitkään muutkaan hyökkäykset eivät järkytä.

– *Sinikka Mäkivierikko*

Profeetan tehtävä

Profeetan päätehtävänä on aina ollut rakentaa, kehottaa, lohduttaa, rohkaista, vahvistaa, antaa toivoa. Kuka tahansa, joka jakaa rohkaisua ja toivoa, on eräässä mielessä ”profeetta”. Evankeliumi ei sulje pois profetoimista, eikä profetoiminen evankeliumia. Paavali toivoo, että *kaikki* profetoisivat (1 Kor. 14:3,12, 31).

Profeetalla voi olla myös tiettyyn ajankohtaan liittyvä erikoistehtävä. Se, mikä voi tuntua epäoleelliselta nyt, on saattanut rohkaista, rakentaa ja vahvistaa profeetan aikalaisia. Emme voi määrittellä 1800- tai 1900-luvun ihmisten puolesta, mikä vaikutus Whiten sanomilla on ollut heille. Kysymys oikea vai väärä profeetta on siis tapahtuneiden tosiasioiden kannalta epäoleellinen. Mieli-piteemme ei sitä miksikään muuta. Meillä on vain nykyisyys.

Voidaanko entinen ”väärä” tehdä oikeaksi oikealla suhtautumisella nyt? Voidaanko ”oikea” vääristää väärällä asennoitumisella tänään? Ehkä ”oikea” ja ”väärä” on nyt ensisijaisesti siinä, miten selviämme suhtautumisesta toisiimme näkemys-eroista huolimatta.

– SM

Erilaiset korostukset

Joillekin on ongelmana se, että Whiten joissain teoksissa Kristus ja armo saattavat hävitä kokonaan näkyvistä, kun taas nuhteita, korkeita ihanteita ja vaatimuksia satelee loputtomasti. Mutta Ilmestyskirjan sanomissa seurakunnille on myös hyvin erilaisia korostuksia. Yleensä mukana on sekä nuhdetta että kiitosta, joillekin yhtä enemmän kuin toista, joillekin pelkkää kiitosta, joillekin vain kritiikkiä ja neuvoja, mutta ei yhtään kiitosta (Laodikea).

Erot painotuksissa näyttävät vastaa- van seurakuntien erilaisiin tarpeisiin eri aikoina. Ei siis ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa korostusta kaikiksi ajoiksi, vaan kukin aikakausi, vallitseva ajan henki, vaatii erilaista lähestymistapaa. Se, mikä toimi eilen, ei ehkä tänään ”purekaan”. Erilaiset korostukset eivät näy olevan Jumalalle ongelma. Miksi mekään niistä ongelmaa tekisimme?

Lohdullista on se, että Laodikea luetaan seurakuntien joukkoon, vaikka siltä puuttuvat alkeellisimmatkin seurakunnan edellytykset. Merkillisintä on kuitenkin se, ettei siitä kehoteta lähtemään pois kuten Babylonista, vaan kehoitetaan sen puitteissa ostamaan silmävoidetta, kultaa ym...! (Ilm. 3:15-18).

–SM

KUVAT: S. MAKIVIERIKKO

Jotkut lähtevät ristiretkelle asioita vastaan. Toiset etsivät asioita, joiden puolella olla iloiten. Onko valo ja pimeys jo tässä valinnassa?

Valoa vai pimeyttä?

Kaikki eivät näe Whitessa sitä ”pienempää valoa, joka johtaa suurempaan valoon”, vaan pelkkää pimeyttä. Olisiko syynä narsistinen taipumus nähdä kaikki vain omalta kannaltaan, vai historian puute, kyvyttömyys nähdä, mikä asiainkulku olisi ollut ilman Whitea?

Olipa White valoa tai pimeyttä, nekin, jotka pitävät häntä hallusinoivana hulluna, voivat kiittää Jumalaa siitä, että tämän ”Paholaisen agentin” ”valheet” ja ”harhat” (kuten jotkut asian ilmaisevat) ovat innoittaneet toimintaan, joka on parantanut miljoonien lasten, aikuisten, vanhusten, oppineiden ja oppimattomien elämänlaatua eri puolilla maailmaa. Itse asiassa elämäntapaa, mitä hän julisti, peräänkuulutetaan tänä päivänä ratkaisuna moniin yhteiskunnallisiin, kansanterveydellisiin, jopa globaaleihin maapallon hengissä selviämisongelmiin (esim. ravintotottumusten seurausten vaikutus ilmastoon).

Ehkä myöhempi tutkimus osoittaa, mitä White-kritiikki on tuonut tilalle ja miten se on edistänyt ihmisten hyvinvointia ja valaissut maailmaa käytännössä.

– SM

KUVA: S. MAKIVIERIKKO

Vastaanottajan vastuu

Pääsiäisaamuna Maria lähetettiin kertomaan opetuslapsille: Jeesus elää. Häntä ei uskottu. Opetuslapsilla olisi ollut kaikki mahdollisuudet itse olla haudalla, jolloin he eivät olisi olleet riippuvaisia Marian kertomuksesta. Nyt Maria oli ainoa käytettävissä oleva kanava. Se, että toiset kyseenalaisivat ja väheksyivät häntä, pahoitti hänen mielensä. Siitä Jeesus moitti opetuslapsia myöhemmin (Mark. 16:14).

Riippumatta sanomasta ja sanansaattajasta vastaanottajalla on vastuu vaikutuksesta, minkä hänen oma reaktionsa aiheuttaa. Ei ole rakkautta olla ”pahennukseksi juutalaisille, kreikkalaisille eikä liioin Jumalan seurakunnalle”. Ei ole rakkautta loukata heikomman uskoa vahvemman näkemyksillään.

Mutta opetuslapseuteen kuuluu myös kyky tunnustaa, ettei ole ymmärtänyt kaikkea, valmius myöntää, että on käsittänyt jotakin väärin, halu muuttaa käsityksiään, jos oppii lisää.

Yhtä vain en kysitä: Miten ihmisillä voi olla niin paljon aikaa kaikenlaiseen vastustamiseen, kun on niin paljon ihania asioita, joiden puolella voi jo nyt suoraan olla koko sydämeästään?

– Sinikka Mäkivierikko

Käsittämätöntä

(Psalmi 139 vapaasti käännettynä)

Herra sinä tunnet meidät vaikka monille olemme vielä vieraita!

Sinä olet tutkinut meidät ja tiesit tarkkaan minun ja lasteni toiveet: Talvikauden kohokohta – laskettelua hyvässä seurassa mutkaisilla metsäreiteillä. Kuljimme tai lepäsimme, aina olit perillä aikeistamme. Sanatkin, jotka sanoimme olivat sinulle tuttuja.

Sinä suojelit meidät, levitit siipesi ylemme, ympäröit meidät varjeluksellasi. Tiedät kaiken meistä, tunnet minut, meidät, perinpohjin. Sinulle minun ei tarvitse esitellä itseäni.

Se on totta totisesti ihmeellistä! Ja että olet minusta niin kiinnostunut, sitä en tajua. Missään en ole liian kaukana sinun henkesi ulottuvilta. Minne pakenisin sinun edestäsi? Taivaassa olet vastassa, syvissä vesissä olet vierellä, lentoon

jos lähtisin, merten taakse muuttaisin, sinnekin yllät ohjaamaan ja vierellä kulkemaan. Sinun vahvat käsivartesi ohjaavat minun askeleitani.

Voiko ihmislapsi olla paremmassa turvassa? Pörssit keikkuvat ja työttömyys varjostaa monen asiakkaani elämää. Perheessä paineet kasvavat ja ongelmat helposti kärjistyvät.

Kaikessa tässä mylläkässä ja globaalisen laman lähelle tulemisessa olet kuitenkin läsnä. Ja lähellä. Tahdot olla todella lähellä. Vaikka itse uskoisin olevani pimeässä laaksossa, sinä näet valon. Ja sinulla on suunnitelma!

Miten käsittämätön on sinun rakkautesi määrä ja laatu. Olet minut kokoon punonut, nähnyt jo idullani, päiväni kirjaasi kirjoittanut, sinulta ei ole luunikaan salassa. Ja sinulla on suunnitelma.

Niin ylivertainen, että siihen ei laskutaitoni riitä. Olet ihmeellinen, lopetan laskutoimitukseni. Sinä olet kanssani.

– Riikka Jääskeläinen

Vuokatin rinneillä vasemmalta: Leevi ja Joel Räsänen, Miro, Riikka (artikkelin kirjoittaja) ja Perttu Jääskeläinen.

Hengenpelastaja

Willie, puhuva papukaija, asuu Coloradossa, Villissä Lännessä. Olipa Lännen villiiden laita nykyisin miten tahansa, Willy villiintyi äskettäin hurjasti räpytteleeseen siipiään ja hokemaan: ”Mama, baby!” Tämä hälyytti paikalle talon rouvan, joka löysi aamiaistaan syöväen Hannah-tyttösen tukehtumisillaan. Apu tuli viime hetkellä.

Vaikka varsinaisen pelastavan operaation suorittikin hoitotäti, Willie on

KUVA: S. MAKIVIERIKKO

saanut hengenpelastajaeläimen kunniamerkin (Iltalehti, nettiversio 25/3-03).

Hän käytti niitä kykyjä, mitä hänellä oli. Willie osasi vain muutaman sanan, mutta ilman niitä tarinalla olisi ollut toisenlainen loppu.

Jeesus on Pelastaja, mutta rukouksessa voit hälyttää apua, jos itse tai kaverisi on vaikeuksissa. Ei siihen tarvita monisanaisia korulauseita. Riittää, kun huokaat: ”Isä, Pekka!” – tai ketä nyt haluatkin Taivaallisen Isän muistavan. Hän kyllä tuntee sekä asian että ihmisen.

Myös Hengenpelastajamme rukoili. ”Ihmiselämänsä päivinä Jeesus ääneen itkien rukoili ja huusi avukseen häntä, jolla oli valta pelastaa hänet kuolemassa” (Hepr. 5:7).

Kuultiinko häntä? Miksi? Lue koko jae, niin tiedät. –SM

Kaksinaamainen

Egyptiläistä kuningatarta, Nefertitiä, pidetään yhtenä maailman kauneimmista naisista. Nyt saksalaiset tutkijat ovat tietokoneella tehdyn kerroskuvauksen avulla paljastaneet, että kipsimuotokuvan alla on toinen, kivinen veistos, jossa Nefertitillä on ryppyjä suupielissä ja kyhmy nenässä. Tutkijat arvelevat, että kuninkaalliset kuvanveistäjät pakotettiin kaunistelemaan kuvaa (TV-Finland 31/3-09, teksti-tv s 135).

KUVA: S. MAKIVIERIKKO

Mikä lieneekään totuus Nefertitistä, virolaisia huolestuttaa totuuden kahdet kasvot siitä, miehittikö Neuvostoliitto Viron vai ei 1940-luvulla. Venäjä luo asiasta kauniimman kuvan kuin miltä Viron kivenkova todellisuus näyttää. Entä surmattiinko Natsi-Saksassa sitenkään kuutta miljoonaa juutalaista? Ehkä vain 300000, kuten eräs katolinen piispa ruotsalaisessa tv-ohjelmassa väitti? Kerran ”paljastuu ... kaikki, mitä ihminen on maan päällä saanut aikaan” (2 Piet. 3:10). Kaksinaamaisuus ei siis kannata. Tärkeintä on sisäinen totuus, maljan sisäpuolelta puhdistaminen. Silloin ulkoinenkin puhdistuu, lupaa Jeesus.

KUVA: S. MAKIVIERIKKO

– SM

Lempeä iltatuuli

Kello ei ole vielä viittäkään, mutta olen valvonut jo yli kaksi tuntia. Tällaista se on, kun tulee vanhaksi? Ei ole enää tiettyjä aikoja, jolloin valvotaan tai nukutaan... Väsyttää kyllä, mutta unta et saa.

Olen syyttänyt takkaan tulen. Se lämmittää ihanasti.

Täytin äsken kirjoittimen mustepatruunan uudella musteannoksella. Sitäkin menee, kun kirjoittaa kirjeitä – kaikkia kun ei voi lähettää tietokoneella.

Luin äsken 2 Korinttilaiskirjeestä luku 4. Siinä Paavali kertoo hyljänneensä kaikki häpeälliset salatiet. Hän ei vaella kavaluudessa eikä väärennä Jumalan sanaa. Sitten hän mainitsee, miten muuttamat ihmiset eivät näe evankeliumin kirkkautta, koska heillä on peite kasvoillaan. Sen peitteen voi poistaa vain Jeesus, jos häneltä sitä pyydämme. Jotkut ihmiset eivät pääse siitä peitteestä koskaan eroon. Heille ei loista Jumalan totuuden valkeus, vaan he joutuvat kadotukseen vain siksi, että ovat antaneet tämän maailman jumalan sokaista itsensä.

Miten se on mahdollista? Siten, että ihmiset valitsevat helpomman tien. Ei kieltämyksiä. Ei rajoituksia. Ei velvollisuuksia. Laveaa tietä on niin helppo lasketella liukkailla suksilla.

Koetusten alppitiellä täytyy olla karkeapohjaiset kengät, ettei jalka luiskahda. Mutta korkealla, aivan vuoren huipulla, loistaa nousevan päivän kultainen kimallus. Sieltä kuuluu taivaisen torven helakka kutsuääni kuin trumpetin puhallus antaen selvän suunnan.

En voi muuta kuin kiittää ja ylistää hyvää Jumalaa siitä armosta, mistä minäkin olen päässyt osalliseksi. En siksi, että olisin hyvä ihminen tai täydellinen uskovainen, vaan siksi, koska heikkona ja synnintunnossa turvaan Vapahtajaamme ja Hänen ansioonsa.

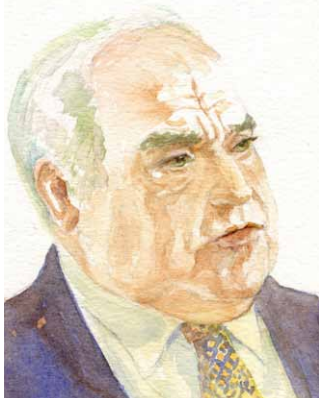
Nyt on rauhallista ja turvallista vaikka vanhetakin. Enkä minä muuta olekaan, kuin ikäloppu, harmaa vanhus vain, joka aivan äskettäin oli vielä nuori ja voimakas. Silloin pursui joka lihas voimaa ja elämä oli täynnä suunnitelmia.

Nyt puhaltaa lempeä iltatuuli kutsuen väsynyttä kulkijaa lepäämään.

Emme koskaan tiedä, milloin vaelluksemme on lopussa. Mutta sen voimme tietää, että Herra ei meitä hylkää silloin kun voimamme katoaa, alppitie tuntuu jyrkältä ja loiste korkeudessa tuntuu olevan niin kaukana.

Askel kerrallaan. Enempää ei meiltä vaadita. Paimen kulkee rinnallamme suojellen ja antaen voimaa seuraavaa askelta varten.

– Teuvo Pärlesten

KUVA: S. MÄKIVIERIKKO

Moni vanhus Ruotsissa kokee turvattomuutta. Ryöstäjät, pahoinpitelijät ja murhaajat tunkeutuvat jopa koteihin. Kaduilla ja kaupoissa vammaiset ja vanhukset ovat käsilaukun anastajien vapaata riistaa. Yhä suurempi osa väestöstä elää yhä vanhemmaksi. Mutta mitä on olla vanhus, jolla ei ole ketään läheistä, ei tietoa rakastavasta Jumalasta, ei toivoa tulevaisuudesta?
– SM

”Kun nyt olen vanha ja harmaapäinen, älä hylkää minua, Jumala... Sinä olet antanut vaikeita vuosia ja monia ahdistuksen aikoja, mutta yhä uudelleen sinä virvoitat minut” (Ps. 71:18-20).

KUVA: S. MAKU/ERIKO

*Pääsiäisen Sanoman
kaikki lohdutus ja rohkaisu
alkoon kanssasi,
olivatpa olosuhteesi mitkä tahansa!*

Minkä ihminen on yhdistänyt, sitä alkoon Jumala erottako?

Harvoin toistuu Ruotsin valtiopäivien puheenvuoroissa niin usein sanat 'ylpeä' ja 'iloinen', kuin apriillipäivänä 1/4 2009. Ilo ja ylpeys johtui sukupuolineutraalin avioliittolain hyväksymisestä. Mitä seuraavaksi? Moniavioisuus? Sellaisiakin kysymyksiä välähti puheenvuoroissa. Joitain huolestutti, jääkö kirkolle valinnanvapautta, vai joutuvatko papit vastoin vakaumustaankin siunaamaan homo- ja lesbopareja kirkossa. Jos tässä asiassa annetaan keisarille, mikä keisarin on, jääkö Jumalalle enää mitään?

– SM / Lähde: SVT, riksdagsdebatt 1/4-09

*Heja, Sverige? Vai onko syytä
huoleen maan tulevaisuudesta?*

KUVA: ARAM MAKIVIERIKKO

Suomen kansalliseepos Kalevala täyttää tänä vuonna 160 vuotta. Tukholman suomalaisessa adventtikirkossa sitä juhlittiin Kalevalanpäivänä 28.2. teemalla ”Ylistetty Luoja yksin”. Itkuvirttäkin harjoiteltiin, vaikka useimpia se vain nauratti...

Osaatko itkeä?

”Lähetäkää sana itkijänaisille, kutsukaa heidät tänne. Hakekaa paikalle itkuvirsien taitajat!” (Jer. 9:16). Itkuvirsi on taitolaji. Lähes kaikista maailman kulttuureista itkuvirsiperinne on häviämässä. Suomessa se elää. Siellä voi jopa mennä itkuvirsikursseille. ”Kuulkaa, naiset, Herran sana --. Opettakaa tyttärillenne itkuvirsi, valituslaulu toinen toisillenne” (Jer. 9:19).

Itkuvirret ovat terapiaa: ”Tulkaa kiireesti ja laulakaa meistä valituslaulu, niin että silmämme vuotavat vettä ja kyynleet valuvat pitkin poskia” (Jer. 9:17). Kun koetaan jotain hyvin traumaattista, tunteet usein kotoiloituvat. Itkuvirren taitaja verbalisoi tuskan ja vahvalla eläytymisellään auttaa purkamaan patoutumia.

Suomalaisen kulttuurin symbolihahmo, Väinämöinen, oli paitsi laulaja, myös mahava itkijä. Tätä suomalaisen mentaliteetin yhdistelmää kuvastaa kansanlaulukokoelmamme, joka on tällä hetkellä maailman laajin internetissä käytettävissä oleva tämän alan tiedosto. Kuinka suuri osuus mollilla näissä n. 9000 laulussa on, voit itse tutkia (Suomen kansan eSävelmät, <http://esavelmat.jyu.fi/>).

”Laulavat Lapinkin lapset”, tietää Kalevala. Lapin laulukartta näyttää kuitenkin melko tyhjältä. Syyinä lienee liikenneolot

Pohjolassa 1800-luvulla, jolloin suuri osa aineistosta kerättiin.

Pohjolasta Pohjolan emäntään. Laitaessaan pidot hän kutsui myös vähäosaiset ja vammaiset. Jopa ovelta ovelle kuljetus järjestettiin. Tapa, millä Louhi kohteli Väinämöistä löydettyään tämän eksesissä, nääntyneenä Pohjolan mailta, kelpaisi hyvin kriisiavun tai maahanmuuttoviraston oppikirjaksi. Kullervon kohtalosta tehdyt johtopäätökset ovat sekä raamatullisia että modernin psykologian mukaisia: mielivalta, julmuus, epäoikeudenmukaisuus ja pakko eivät sovellu kasvatukseenmenetelmiksi. Avio- liittoon aiottaessa on kysyttävä neidonkin mieltä, tuumivat kilpakosijat Väinämöinen ja Ilmarinen. Edistynyt näkemys! Onhan vielä nykyäänkin kulttuureja, joissa sitä ei kysytä.

Tuntuu kuin tämän pakanallisen eepoksen kokoaja, Elias Lönnroth, olisi kristittyinä vaikuttanut sisältöön. Kalevalassa näet myös rukoillaan paljon. Tehtiin kyllä kaikki voitava inhimillisesti, mutta tajuttiin: ”Jumalass’ on juoksun määrä.” Väinämöinen, tietäjä iänikuinen, toteaa: ”Ylistetty Luoja yksin.” Aikamme tiedemiehillä on suunnattomasti enemmän ihmeitä ja tekniikan saavutuksia ihailtavana. Kuka saa kiitoksen? – SM

Vladimir Levittin ”Rukous” soolosellolle kuulosti nimensä mukaiselta. Esittäjänä Gollondrian Stone.

KUVA: ARAM MAKIVIERIKKO

Rolf Brommen laulamaan ”Jumalan kun- nia luonnossa” olisi Väinämöinenkin varmasti sanonut aamen. Säestäjänä Vieno Roine.

Tiedoksenne 2009

- 11/4 Pääsiäissapatti. Ehtoollinen.
18/4 *Tarja Hirvonen* (bibliodraama)
25/4 Todistuskokous saarnan paikalla
2/5 Rukouskokous saarnan paikalla
9/5 Leena Laitinen, saarna
12/5 *Orvo Miettinen*
Kevätjuhla. Iltapäivätillaisuus
23/5 Pidennetty sanantutkistelu
30/5 Ari Laitinen, saarna
6/6 Rukouskokous saarnan paikalla
13/6 Eeva-Liisa Vihermö, saarna
20/6 Sinikka Mäkivierikko, saarna
27/6 Pidennetty sanantutkistelu

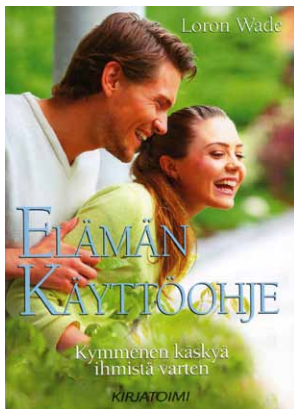
Tilaisuudet alkavat sanantutkistelulla klo 10, saarna n. klo 11.15. Iltapäivätillaisuus, mikäli vierailija pitää sellaisen, alkaa n. klo 13.30.

Paikka: Tukholman suomalainen adventtikirkko
Olof Palmes gata, 3 kerros, 111 22 Tukholma

Tervemenoa kotisivullemme!

Tukholman suomalaisen adventtiseurakunnan
kotisivun osoite:

www.ylasali.se

Kirjauutus!

ELÄMÄN KÄYTTÖOHJE
Kymmenen käskyä
ihmisistä varten
93 s.

Kirjoittanut: Laron Wade
Kustantaja: Kirjatoimi, 2008
ISBN978-951-629-490-5

Hinta:

Lähetyskirjatarjous: 5 kr
Tilaukset ja tiedustelut:

Helena Tanttari
08-768 46 87

Tukholman suomalaisen adventtiseurakunnan lähetysprojektina tullaan lähettämään mm. tätä kirjaa Norsborgin alueen suomalaisille.

CD-tallenteita 2009

- 3/1 *Paul Sundqvist*
21/2 *Joel Niininen*
21/3 *Iris Gustavsson*

Voit tilata koko sarjan (sanantutkistelu, saarna, mahd. iltapäivätillaisuus) tai vain haluamasi osan (esim. saarnan) erikseen.

Tilaukset ja tiedustelut:
Helena Tanttari
puh. 08-768 46 87

Hintaesimerkkejä:

- 1 CD: 30 kr
2 CD kooste: 50 kr
3 CD kooste: 70 kr
4 CD kooste: 80 kr
+ postikulut

Saatavana myös
aikaisempien
vieraalujen äänitteitä,
mm:

- Pekka Tähti
- Timo Flink
- Matti Markkanen
- Pasi Saarinen
- Merja Kinnunen & Kimmo Ilola
- Aimo & Kaisu Helminen

SIHTEERI

Tuulikki Hagström
puh. **08-500 81 907**

OSOITE:

Tukholman Suomalainen
Adventtiseurakunta
Olof Palmes gata 25, 3 tr
111 22 Stockholm

Ihmeitä jälkijunassa

Rapakon takana lanseerataan näinä päivinä vekotin, joka ymmärtää puhetta ja avaa nettisivuja. Siis kun sanon ääneen vaikkapa toivovani ruumiin terveyttä mutta ennen kaikkea sielun pelastusta, niin Google esittelee riemunkirjavan valikoiman vastauksia. Tai ehkä yhtä todennäköisesti toteaa yksikantaan: Yhteyttä palvelimeen ei saada. Tai jotain muuta yhtä lohdullista.

Muutakin uutta: Lääkärit voivat tulevaisuudessa löytää dna-näytteen pohjalta laaditusta geenikartasta potilaan terveydentilan riskitekijöitä ja käynnistää tarvittavan hoidon tai antaa potilaalle ohjeita elämäntapojen muuttamiseksi. Mutta haluanko minä potilaana olla perillä sairastumisriskeistäni, vai olenko mieluummin autuaan tietämätön niistä? Tieto kun lisää tuskaa. Taitaa olla parasta unohtaa koko juttu.

Unohtelukin voidaan tosin kohta unohtaa, sillä tiedemiehet kehittelevät parhaillaan huomaamattomia ja mukana kulkevia antureita, jotka tallentavat päivän aikana käydyt keskustelut, koetut asiat ja tavatut henkilöt. Kaikki jää tietokoneen muistiin ja analysoituu automaattisesti. Mobiililaitte voi illansuussa kuiskata korvaani: Juusto unohtui. Tai tivata: Halasitko hyvästellesäsi? Tai vaikka ehdottaa: Joogaisit iltarukouksen sijasta.

Tuleekohan anturista yhtä välttämätön kuin henkilöllisyystodistuksesta? Jos tulee, kuuluuko sitä pitää otsassa vaiko kädessä? Voiko laitetta opettaa: Älä sinä aina jankuta siitä joogasta, minähän haluan *rukoilla*.

Entä jos en aio hankkia koko kapinetta, koska katson sen uhkaavan tietosuojaani ja loukkaavan yksityisyyttäni?

Moisten ihmekapineiden tai vaikkapa automaattisen puhelinvastaajan napinpaineluohjeiden sijaan moni kaipaa ihan tavallista henkilökohtaista palvelua. Puhelimessa, postissa, poliisilla, pankissa. Vai onko niin, että me tällaista toivovat olemme syntyneet liian aikaisin? Kehitys taisi porhaltaa meistä ohji ja saimme paikan vain jälkijunaan...

– Ari Laitinen

KUVA: S. MÄKIVIERIKKO

P.S. Muuten olen sitä mieltä, että rautatieaseman seinässä olisi jo kauan kuulunut olla kilpi, jossa lukee: Junat ovat tänään myöhässä...